

Jesus Mari Astigarraga Zubiaurre

*Elgoibar,
Gipuzkoa
(1951)*

Aurkibidea

Biografia

Zintak

EGB-131

- **Proiektua:** Euskararen historia soziala Elgoibarren
- **Elkarrizketatzailea(k):** Agirrebeña, Aintzane

- **Data:** 2023-04-24
- **Iraupena:** 49 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane

Pasarteak

1. Baserritarrek gaztelania ikastearen inguruko kezka

- **Erref:** EGB-131/002
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 00:00:36. **Bukatu:** 00:03:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Gurasoak biak Aiastia (San Migel) auzokoak, ama Metalgua baserrikoa eta aita Belartondokoa. Etxean euskaraz egiten zuten beti. Garai hartan bazegoen kezka bat baserrikoek gaztelaniaz ez zutela ondo ikasiko eta ikastola sortu zenean ere baserritarren seme-alaba gutxi joan zen. Kaletarra izan arren, bera asko egoten zen izebaren baserrian, Errotatxon. Bazegoen baserritarrei burla egiteko joera.

2. Eskolan eta kalean dena gaztelaniaz

- **Erref:** EGB-131/003
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:03:11. **Bukatu:** 00:04:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Eskolan dena gaztelaniaz. Umetan eskola publikoan ibili zen. "Cara al sol" abesten zuten. Inspektorea. Berak ez zuen errepresiorik jaso euskaraz egiteagatik; aurrekoek bai. Gero Pilar ikastetxera joan zen eta handik Mekanikara, Eskola Profesionalera. Etxean eta baserrian euskaraz egiten zuen, baina kalean gaztelaniaz zen dena.

3. Gaztelaniaz egiteko ohitura; gaztelania ondo ikusia

- **Erref:** EGB-131/006
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:05:44. **Bukatu:** 00:07:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Lagun-taldean bazeuden elkarrekin euskaraz egiten zuten 3-4 lagun, baina

gainontzekoekin gaztelaniaz beti. Jakiten zuten nor zen euskalduna, baina askorekin gaztelaniaz egiteko ohitura zegoen, euskaraz jakin arren. Gaztelaniaz hitz egitea ondo ikusita zegoen. Baserritarrek euskaraz egiten zuten, baina normalean ez zuten kuadrillarik izaten kalean, auzoan geratzen ziren.

4. Hika egiteko joera

- **Erref:** EGB-131/007
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 00:07:04. **Bukatu:** 00:08:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:

<p>Hika egiteko ohitura du. Arrasatera ikastera joan zenean esan zioten hika egiten zuela; konturatzeke irteten zitzaion. 12-14 urtera arte denbora asko pasatzen zuen Errotatxo baserrian eta ziurrenik osaba-izebek egingo zioten hika. Umetan ere izebarenean pasa zuen denbora asko, arreba bikiak gaixotasun bat izan zuelako.</p>

5. 1970ean Danobaten hasi zen lanean; euskararen presentzia

- **Erref:** EGB-131/010
- **Iraupena:** 0:02:26. **Hasi:** 00:09:07. **Bukatu:** 00:11:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:

1970ean sartu zen Danobat lantegian. Hasieran ez zegoen euskararen aldeko ezer ofizialik, baina Felix Etxeberriak 1966-1967 inguruan egindako hiztegitxo txiki bat zegoen. Danobaten bazkide-sortzaileak euskaldunak ziren eta haiekin euskaraz egiten zuten dena, gazteagoek elkarrekin gaztelaniarako joera izan arren. Bulego-teknikora pasa zenean, han handiagoa zen gaztelaniarako joera.

6. Bulego-teknikora gogoz kontra

- **Erref:** EGB-131/011
- **Iraupena:** 0:01:02. **Hasi:** 00:11:33. **Bukatu:** 00:12:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

"Maestría" ikasi zuen Arrasaten. Euskararen presentzia ez zen oso handia han. Bere ilusioa makinak muntatzera kanpora joatea zen eta bulego-teknikora joan behar zela lanera esan ziotenean, disgustua hartu zuen.

7. Danobat lantegiko ibilbidea

- **Erref:** EGB-131/012
- **Iraupena:** 0:02:16. **Hasi:** 00:12:35. **Bukatu:** 00:14:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Kanpora lanera
- Euskara » Euskararen egoera
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:

Urte asko egin zituen Danobat lantegiko bulego-teknikoan lanean. Ez zitzaion gustatzen leku berean geldirik egotea eta Madrilera joan zen bi urterako. Emaztea ez zegoen gustura eta Elgoibarrera bueltatu ziren. Esperientzia ona izan zela dio, asko ikasi zuela. Itzuli zenean bulego-teknikoan jarraitu zuen lanean hasieran, baina gero produkziara pasa zen. Han ezagutu zuen Felix Etxeberria 1982-1983 inguruan. Harekin beti euskaraz egiten zuen, baina bestela gaztelania zen nagusi.

8. Danobat lantegiaren harremana Elgoibarko ikastolarekin

- **Erref:** EGB-131/016
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:18:59. **Bukatu:** 00:20:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

Danobat lantegiak lur-sail batzuk erosi zituen lantegi berria egiteko asmoz, baina azkenean Arriagan erosi zituen beste lur-sail batzuk eta aurretik zituenak Elgoibarko ikastolari eman zizkion, eraikin berria egiteko. Anton Etxeberria Danobateko gerenteak diru-kontuak eramaten zituen eta ikastolako diru-kontuetan ere zeresan handia izan zuela dio. Felix Etxeberria. Aubixa aterpetxea prestatzen ere lagundu zuten Danobatekoek.

9. Danobateko kideak Aubixa baserriaren prestaketan laguntzen I

- **Erref:** EGB-131/017
- **Iraupena:** 0:02:08. **Hasi:** 00:20:21. **Bukatu:** 00:22:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

- Aisia » Mendia eta hondartza » Udalekuak

Laburpena:

Danobat lantegiko zenbait kide denbora luzez ibili ziren Aubixa baserria prestatzen, aterpetxe bihurtzeko. Gogoan du Amatiñoren Margola tindategira eramaten zituztela izara eta maindireak eta ez zituztela ordaintzen. Burdindegikoarekin, harrobikoarekin... gauza bera egiten zuten: materiala hartu eta, ikastolarentzako zela esanda, ordaindu ez. Ikastolak ez zuen dirurik. Jendeak borondate handia izan zuen ikastolari laguntzeko.

10. Danobateko kideak Aubixa baserriaren prestaketan laguntzen II

- **Erref:** EGB-131/019
- **Iraupena:** 0:02:19. **Hasi:** 00:23:18. **Bukatu:** 00:25:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak
- Aisia » Mendia eta hondartza » Udalekuak

Laburpena:

Danobat lantegian bere nagusia zen Lazaro `Ziarda´rekin ibili zen Aubixa baserria udaleku bihurtzeko prestatzen. Zer lan egin zituzten. Literak Danobat lantegiko margolariak margotu zituen eta euskaraz tutik ere ez zekien. Jendeak oro har euskararen aldeko jarrera zuen.

11. 1999an aldaketa Danobaten euskara arloan

- **Erref:** EGB-131/023
- **Iraupena:** 0:03:36. **Hasi:** 00:27:31. **Bukatu:** 00:31:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea
- Euskara » Euskararen egoera
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:

Danobat lantegian aldaketa handiena 1999an eman zen, lehenengo euskara-taldea sortu zenean. Emun kooperatibako Deñe Zabalo hasi zen euskara arloan lanean. Bera lantalde horretan zegoen eta borondatea ikusten zuen, baina kontseilu-errektoreak hartu behar zuela ardura defendatzen zuen, handik gutxira bera izendatuko zutela kontseiluko buru jakin barik. 2001ean lehendakari izendatu zuten. Hasieran hartu zituen neurriak. Pixkanaka dokumentu guztiak bi hizkuntzatan jartzen hasi ziren. Asko kostatu zen, goikoek kezka handiak zituztelako. Ingelesak euskarak baino garrantzia handiagoa zuen.

12. Danobat lantegiaren euskalduntzea

- **Erref:** EGB-131/025
- **Iraupena:** 0:03:24. **Hasi:** 00:32:33. **Bukatu:** 00:35:57

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea
- Euskara » Euskararen egoera
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debarrenen lantegiak

Laburpena:

Danobat lantegia euskalduntzeko prozesua. Diru asko jarri behar izan zen euskaraz lan egiteko oinarria jartzeko. Informatikarien buruak ez zekien euskaraz eta hori arazo bat izan zen sistema informatikoa euskaratzeko orduan, baina pixkanaka egin zen prozesua. Hasieran euskara hutsean zeuden dokumentu bakarrak kalitateko orriak eta nomina izan ziren. Gogoan du bi bazkide kexatzera etorri zitzaizkiola, oinarritzko eskubideak urratzen zirela eta. Goiko mailan egon zirela arazo handienak dio.

13. Kanpora begira, Danobat Euskal Herrian kokatzearen garrantzia

- **Erref:** EGB-131/028
- **Iraupena:** 0:01:38. **Hasi:** 00:37:57. **Bukatu:** 00:39:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debarrenen lantegiak

Laburpena:

Danobat taldeak, ferietara joaten zenean, ez zuen euskararik erabiltzen. Esportazio handia izan du Danobatek eta ingelesa erabili izan dute. "Danobat group" izenaren inguruko kontuak; berak "Danobat taldea" nahi zuen, besterik ez bada barrura begira. Berarentzat garrantzitsua zen kanpora joandakoan Danobat Euskal Herrian kokatzea eta euskararen berri ere ematea. Pixkanaka hori ere lortu zen.

14. Indian euskaraz egin zueneko

- **Erref:** EGB-131/030
- **Iraupena:** 0:01:56. **Hasi:** 00:40:20. **Bukatu:** 00:42:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debarrenen lantegiak

Laburpena:

Danobat taldeko kideak Indiara joan ziren batean euskaraz hitz egin zuen. Inaugurazio hartan gaztelaniaz ez zuen inork egin eta, berak euskaraz hitz egin zuenez, Espainiako delegatua kargu hartzera etorri zitzaion. Bere arrazoak azaldu zizkion eta ez zuen hain gaizki hartu.

15. Euskararen inguruko gogoeta

- **Erref:** EGB-131/032
- **Iraupena:** 0:01:48. **Hasi:** 00:43:12. **Bukatu:** 00:45:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Euskararen bidea luzea da eta ez da egun batetik besterako kontua. Ikastolaren zeregina inportantea. Ikastolan gaztelania asko entzuten du gaur egun, garai baten baino gehiago. Bakoitzak bere mailan eutsi behar dio euskarari. Jon Sarasuari esan izan diona euskararen inguruan.

16. Extremaduratik etorritako euskaldun berri baten kasua

- **Erref:** EGB-131/034
- **Iraupena:** 0:01:09. **Hasi:** 00:46:03. **Bukatu:** 00:47:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Osabaren lantegian ezagutu zuen gizon batekin harrituta geratu zen Extremaduratik etorria zela jakin zuenean, euskaraz ondo egiten zuelako. Itxuraz, barku batera lanera joan zenean ikasi zuen euskara: patrioiak esan zion lehenengo egunean bakarrik entzungo zuela gaztelania.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-07-20

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com